

Vážená paní ministryně Dostálová,

velmi děkujeme za Vaši reakci na naše vyjádření k návrhu novely zákona o zadávání veřejných zakázek ([sněmovní tisk č. 862](#)). Zároveň si dovoluujeme ještě zareagovat k jednotlivým bodům:

1. Novelizace reaguje na požadavky Ústředního krizového štábu. Nepovažujeme v žádném případě novelizaci za rozvolnění transparentnosti, její současná vysoká míra samozřejmě zůstává zachována. Předmětem je pouze malá technická změna, kdy v případě jednacího řízení bez uveřejnění, které se koná z časového důvodu krajní naléhavosti, rušíme povinnosti zadavatelů zkoumat osobu dodavatele. Novelizace však v žádném případě možnost zkoumání osoby dodavatele nezakazuje. Odstranění povinnosti se však týká výjimečných případů jednacího řízení bez uveřejnění, ve všech ostatních zadávacích řízeních tyto povinnosti zůstávají zachovány i nadále. Zároveň nedochází ke změně důvodů pro jednací řízení bez uveřejnění, ty i nadále zůstávají stejné. Možnost použití výjimky podle § 29 písm. a) by byla možná, ale pouze v případě, kdy zadavateli je znemožněno provést zadávací řízení, přičemž jednací řízení bez uveřejnění zadávacím řízením je. Zároveň je jasné, že jednací řízení bez uveřejnění je nejméně transparentním řízením, ale i v případě tohoto řízení má zadavatel ex post publikační povinnost, výsledek je tedy uveřejněn a tím je umožněna alespoň částečná veřejná kontrola. Pokud by byl akceptován váš návrh spočívající ve využití výjimky, pak by se o uzavření smlouvy nemusel dozvědět nikdo, protože u výjimek ex post publikační povinnost neexistuje.

Odpoověď: Zde je na místě upřesnit, že Rekonstrukce státu nedoporučuje využívat výjimek ze ZZVZ nějak plošně. Argumentační linka je vedena tak, že předpokládáme, že účelem zadávacího řízení, kterým je i JŘBU, je v základu zajistit, aby veřejné prostředky byly vynakládány férově a hospodárně a aby stát věděl, komu veřejné peníze posílá. Pokud není možné ani velmi flexibilním postupem JŘBU zajistit včas nezbytné dodávky (postup dle § 63 odst. 5), pak ZZVZ pro takto výjimečné případy umožňuje využít plnou výjimku ze ZZVZ (např. § 29 písm. a)). Pokud MMR není spokojeno s netransparentností postupu “na výjimku”, nabízí se možnost uložit zadavatelům o uzavření smlouvy postupem “na výjimku” ex post informovat (jako je tomu u JŘBU), raději než vyprazdňovat JŘBU tak, aby se z něj stala de facto plná výjimka s povinností o uzavření smlouvy ex post informovat.

2. V případě dotčených jednacích řízení nad 300 mil. neplatí, že komise nabídky posuzuje. Současný zákon ukládá pouze povinnost hodnotit, další činnosti zadavatel

může delegovat, ale není to jeho povinností. Novelizace odstraňuje povinné hodnotící komise pouze v těch případech, kdy hodnocení je čistě matematickým úkonem. K potlačení transparentnosti tak nedochází.

Odpověď: (1) Návrh MMR předpokládá možnost nezřizovat komisi za daných podmínek u všech typů zadávacích řízení, nejen u jednacích řízení. (2) Komise obvykle, nikoli však nutně, jak podotýká MMR, nabídky nejenom hodnotí, ale také posuzuje. Tedy zřízené komisi s převahou odborníků je obvykle svěřen úkol nabídky i posuzovat (způsobilost, předložené doklady apod.). Zadavatel i po novelizaci bude moci zřídit pro posuzování “významných zakázek” komisi, ale nebude povinen ji zřizovat k hodnocení nabídek s čistě matematickými kritérii, což zároveň ale znamená, že pokud lze zakázku hodnotit na základě čistě matematických kritérií, nemusí v komisi být zastoupeni odborníci.

3. Cílem novelizace je urychlení zadávání v časově extrémně náročné situaci, kdy společenská nutnost potřeba zadat zakázku převyšuje požadavek na transparentnost. To je ostatně principem jednacích řízení bez uveřejnění. Zároveň však zadavatelům nezakazujeme zkoumat osobu dodavatele, toto oprávnění mu zůstává zachováno. Pokud by zadavatel nechtěl uzavřít smlouvu s rizikovým dodavatelem, tak ji v jednacím řízení bez uveřejnění uzavřít nemusí a řízení může kdykoli zrušit.

Odpověď: Zákon by měl stanovit minimální požadavky na transparentnost i za situace, kdy je potřeba urychleně nakupovat. I v případě, že existuje jediný dodavatel, má smysl uložit povinnost zjistit si, co je dotyčný zač, a na základě toho si vyhodnotit, jestli to plnění potřebuji i od naprosto neznámého dodavatele, nebo ne.

4. Pokud existuje pro veřejnou zakázku jediný možný dodavatel, pak nemá smysl zadavateli ukládat povinnost jej zkoumat, jak už bylo ale naznačeno, zadavateli toto právo nikdo neupírá.

Odpověď: Pokud je dodavatel odsouzen za podvody, je v úpadku či střetu zájmů, neměla by se mu vůbec zakázka zadat. Tento postup v souladu s veřejným zájmem je ostatně vyjádřen v zákoně o zadávání veřejných zakázek zcela jasně.

5. Jsme si vědomi, že proces přijímání novelizace je nestandardní. Bohužel ale současná situace si žádá nestandardní řešení, neseme politickou odpovědnost za řešení současné krize. Zároveň však jsme zvolili cestu minimální novelizace, která se

týká pouze jediného případu, který je nutno řešit, nezneužíváme situace k prosazení čehokoli jiného.

Odpověď: Potřebnost novelizace není dostatečně ozřejmána, zvláště ve zrychleném režimu, neboť již stávající legislativa umožňuje rychlé nákupy ochranných prostředků mimo nouzový stav. Už před 3 týdny jsme vládě zaslali doporučení, jak nakupovat rychle po ukončení nouzového stavu - t.ly/Xo6q a <https://bit.ly/3bmb2Za>. Možností je celá řada. A případné legislativní změny by měly směřovat k posílení možností centrálního nakupování a ne k neprůhlednosti. Nejedná se přitom o minimální novelizaci, která by se dotýkala jediného případu, ale nejméně u situací, kde je aplikováno JŘBÚ (§ 63 odst. 3 a 5 ZZVZ) a u komisí u velkých zakázek pak plošně.

Z výše uvedených důvodů se i nadále domníváme, že je současný návrh zbytečný a výrazně a neopodstatněně by snížil standardy transparentnosti zadávání zakázek. I nadále důrazně doporučujeme návrh novely zamítnout.

Předem děkujeme za zvážení.

S pozdravem a přáním hezkého dne,

Lukáš Kraus, Josef Karlický a odborní garanti Rekonstrukce státu: Pavel Franc (Frank Bold), Michal Bláha (Hlídač státu), Oldřich Kužílek (Otevřená společnost), Jiří Skuhrovec (EconLab), Marek Zelenka (Oživení)